

הלכות ערובין

מניין המצוות: מדברי סופרים – מתקנת חכמים, מדרבנן. ואינה מן המניין – אינה מכלל תרי"ג מצוות התורה.

מצות עשה אחת, והיא מדברי סופרים, ואינה מן המניין. ובאור מצוה זו בפסקים אלו.

פרק ראשון

עירובי חצרות ושיתופי מבואות

תקנת העירוב

א מבוי – המבוא או הסמטה הוא מעבר כמין רחוב צר וקצר הפתוח לרשות הרבים ופתחי בתים וחצרות פונים אליו. ראה אזור. כדי להחשיבו כרשות היחיד, יש להעמיד לְחֵי – עמוד או לוח כהיכר שיש שם פתח. קוֹרְהָ – המונחת בצורה אופקית על פתח המבוי (שבת ז', א-ב). מְדִינָה – עיר.

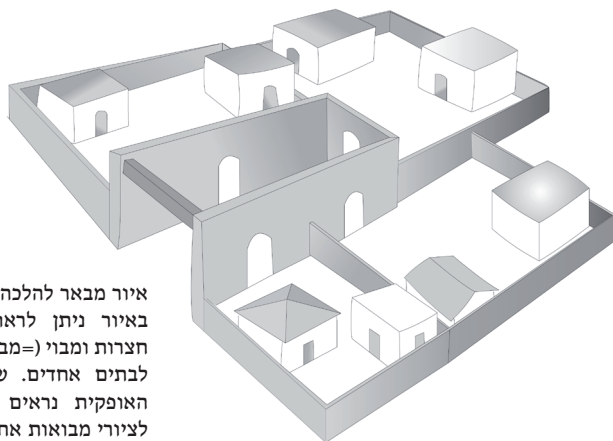
ב חֲלָקָה בְּדִירוֹיִן – שמחולקת בין דיירים אחדים. יַעֲרְבוּ – יעשו מעשה כדי שייחשבו מעורבים כרשות אחת (לאופן עשיית העירוב ראה להלן ו'). וְדָבָר זֶה – שיערבו כל השכנים.

ג מַחְנָה – מקום החנייה של המהלכים בדרך, השוהים זמנית במקום. מחנה המלחמה פטור מעירוב חצרות (מלכים ו, יג). שְׂיָרָה – שלושה אנשים ויותר המהלכים בדרך (שבת טז, ב), חוגנים למשך זמן קצר ועתידים להמשיך במסעם.

א חָצֵר שְׂיֵישׁ בָּהּ שְׂכָנִים הִרְבֵּה, כָּל אֶחָד מֵהֶן בְּבֵית לְעַצְמוֹ – דִּין תּוֹרָה הוּא שְׂיָהוּ בְּלֵן מִתְרִין לְטַלְטַל בְּכָל הַחָצֵר, וּמִבְתִּים לְחָצֵר, וּמִהַחָצֵר לְבֵתִים, מִפְּנֵי שֶׁכָּל הַחָצֵר רְשׁוּת הַיְחִיד אַחַת שֶׁמִּתֵּר לְטַלְטַל בְּכָלָהּ. וְכֵן הַדִּין בְּמַבְוֵי שְׂיֵישׁ לוֹ לְחֵי אוֹ קוֹרְהָ, שְׂיָהוּ כָּל בְּנֵי הַמְּבֹוֵי מִתְרִין לְטַלְטַל בְּכָלוֹ, וּמִחָצְרוֹת לְמַבְוֵי, וּמִמְבְּוֵי לְחָצְרוֹת, שֶׁכָּל הַמְּבֹוֵי רְשׁוּת הַיְחִיד הוּא. וְכֵן הַדִּין בְּמִדִּינָה שֶׁהִיא מְקַפֶּת חוֹמָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים שְׂיֵישׁ לָהּ דְלָתוֹת נִנְעָלוֹת בְּלִילָה, שֶׁכָּלָה רְשׁוּת הַיְחִיד הִיא. זֶה הוּא דִּין תּוֹרָה.

ב אֲבָל מִדְּבָרֵי סוּפְרִים אֲסוּר לְשְׂכָנִים לְטַלְטַל בְּרְשׁוּת הַיְחִיד שְׂיֵישׁ בָּהּ חֲלָקָה בְּדִירוֹיִן, עַד שְׂיַעֲרְבוּ כָּל הַשְּׂכָנִים בְּלֵן מַעֲרָב שַׁבָּת; אֶחָד חָצֵר וְאֶחָד הַמְּבֹוֵי וְאֶחָד הַמְּדִינָה. וְדָבָר זֶה תְּקַנַּת שְׁלֵמָה וּבֵית דִּינּוֹ הוּא.

ג וְכֵן יוֹשְׁבֵי אֵהָלִים אוֹ סְכוּת אוֹ מַחְנָה שֶׁהַקִּיפּוּהוּ מְחַצָּה – אֵין מְטַלְטְלִין מֵאֵהָל לְאֵהָל עַד שְׂיַעֲרְבוּ בְּלֵן. אֲבָל שְׂיָרָה

איור מבאר להלכה א – מבוי וחצרות. באיור ניתן לראות מכלול של בתים, חצרות ומבוי (=מבוא). החצרות משותפות לבתים אחדים. שערי החצרות והקורה האופקית נראים בבירור בתוך המבוי. לציורי מבואות אחרים ראה שבת פרק יז.